

Dokumenty dotyczące polski XVI– XVII wieku w archiwach francuskich: stan zasobów i możliwości edycyjne

Archiwa francuskie stanowią niewyczerpane źródło materiałów nie tylko do odtwarzania dziejów Francji i krajów ościennych, ale znajdujemy tam także sporo dokumentów odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do Polski. Polscy historycy, szczególnie epoki nowożytnej i najnowszej, interesują się zasobami francuskich archiwów właściwie w aspekcie prowadzonych przez siebie badań. W swoim wystąpieniu chciałbym przedstawić ogólny stan zasobów archiwalnych i istniejące możliwości edycyjne. Począwszy od XVI w. ilość takich dokumentów znacząco wzrasta w porównaniu z okresem średniowiecza. Symbolicznie epokę nowożytną we francuskich zasobach archiwalnych, a dotyczących Polski otwiera traktat o przymierzu zawarty przez króla Francji Ludwika XII, króla Węgier Władysława i króla Polski Jana Olbrachta. Został on zawarty w Budzie 14 lipca 1500 r. (Archives Nationales, Paris, J 458, Hongrie, nr 11). Wychodząc od tego aktu, możemy zestawić wiele dokumentów królów Polski dotyczących ich spraw (małżeństwa, sojusze), dotyczących Polski i jej sytuacji między XVI a XVIII wiekiem, a znajdujących się we francuskich archiwach narodowych w Paryżu. Podobnie rzecz ma się, jeśli chodzi o zasoby w archiwach departamentalnych. Są one siłą rzeczy mniej spenetrowane przez polskich historyków i tym bardziej należałoby zwrócić na nie baczniejszą uwagę. Na przykład w Archives départementales de l’Aube (Troyes) znajduje się dokument pochodzący z roku 1601, który jest aktem poddania się klasztoru w Oliwie domowi w Clairvaux. Dokument ten został przeze mnie opublikowany w jednym z numerów „Zapisków Historycznych”.